

ЗАКОН

за браншовите организации

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) Този закон урежда дейността на браншовите организации.

(2) Браншовите организации се учредяват, регистрират, управляват, преобразуват и прекратяват по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, доколкото в този закон не е предвидено друго.

Чл.2 Браншовата организация е сдружение на юридически и физически лица, извършващи стопанска или друга дейност в даден бранш за защита на общите им интереси.

Чл.3. (1) Браншовата организация извършва своята дейност при спазване на закона въз основа на своя устав и в изпълнение на решенията на органите на управление.

(2) Браншовата организация определя свободно средствата за постигане на своите цели.

Чл.4. (1) Членове на браншова организация могат да бъдат стопански субекти, осъществяващи дейност в една или няколко позиции по Националната класификация на икономическите дейности, утвърдена по реда на Закона за статистиката. В браншовата организация могат да членуват и лица, които не упражняват стопанска дейност, но могат да съдействат за постигане на целите ѝ и за изпълнение на нейните задачи.

(2) В браншовите организации не могат да членуват политически партии и движения и религиозни организации.

(3) Браншовата организация не може да се намесва в дейността на своите членове и не може да нарушава тяхната самостоятелност.

Чл.5. (1) Наименованието на браншовата организация трябва да съдържа ясно означение, че представлява обединение на членове на браншов принцип, както и да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави.

(2) Наименованието на браншовата организация се изписва на български език и може да бъде допълнително изписано на чужд език.

Глава втора

ДЕЙНОСТ

Чл.6. (1) Браншовите организации осъществяват дейността си, като:

1. подпомагат, насърчават, представляват и защитават интересите на членовете си пред държавната и общинската администрация и пред други организации по въпроси от общ интерес;

2. разработват и внасят в държавните органи предложения, анализи, експертизи и др. в интерес на развитието на съответния бранш;

3. изготвят годишни доклади за състоянието на бранша и подготвят стратегии за развитието му, които предоставят на компетентните държавни органи;

4. разработват нови нормативни актове в бранша и изготвят становища и препоръки по действащи такива;

5. участват с представители и становища в работата на консултативни съвети, комисии и работни групи към държавни и общински органи;

6. съдействат на членовете си за развитие на тяхната дейност чрез оказване на услуги, подпомагане установяването на делови връзки, популяризиране на техните възможности, продукти, услуги и др.;

7. набират и предоставят стопанска и друга информация на своите членове за подпомагане на тяхната дейност;

8. съдействат за спазването на етиката и морала на почтения търговец и правилата за лоялно пазарно поведение в бранша;

9. съдействат за повишаване на професионалното равнище на заетите в бранша, за създаване на здравословни и безопасни условия на труд и екологически чиста работна среда;

10. участват в разработването на стандарти и технически изисквания към продуктите и услугите в бранша;

11. разработват и дават предписания в бранша за добра производствена практика;

12. оказват съдействие за доброволно уреждане на възникнали спорове в бранша между членовете си;

13. участват в колективното трудово договаряне и в тристранното сътрудничество;

14. сътрудничат със сродни организации в страната и чужбина и участват в дейността на европейски и други международни органи и организации;

15. участват в национални и международни проекти и програми;

16. предприемат и други действия, които не противоречат на закона и на устава.

(2) Браншовите организации могат да организират и провеждат професионално обучение, квалификация и преквалификация и да издават документи за професионална правоспособност съобразно действащите нормативни актове.

(3) Браншовите организации могат да издават свидетелства за произход и качество на стоките и услугите, както и други удостоверения, които служат на стопанските отношения, съгласно нормативно уредени процедури и доколкото не са възложени на други органи.

(4) Браншовите организации могат да водят регистри, в които се вписват правоспособните стопански субекти в бранша по ред и условия, определени от съответния министър или ръководител на ведомство.

(5) Браншовите организации изготвят и поддържат поименни списъци на експерти със специални познания в различните области, в услуга на своите членове, на държавни и общински органи и на възложителите по Закона за обществените поръчки.

(6) Със закон или с друг нормативен акт при съгласие на браншовите организации могат да им бъдат възлагани други функции, присъщи на държавната администрация.

Чл. 7. (1) В случаите, когато в бранша има повече от една браншова организация и компетентният държавен орган прецени, че може да възложи само на една организация някоя от присъщите на държавната администрация функции съобразно предвиденото в чл.6, органът им предлага да се сдружат доброволно за общо изпълнение на съответната функция.

(2) При непостигане на споразумение по ал.1 държавният орган може сам да прецени на коя от браншовите организации да възложи съответната функция.

Чл.8. (1) Браншовата организация може да извършва допълнителна

стопанска дейност, свързана с основната дейност, за която е регистрирана, като използва прихода за постигане на определените в устава й цели.

(2) Предметът на стопанската дейност се определя в устава на браншовата организация.

Чл.9. (1) Държавата може да насърчава и подпомага браншовите организации чрез финансови и икономически облекчения, както и финансирания при условия и по ред, определени в съответните специални закони.

(2) С решение на Министерския съвет на браншовите организации могат да се предоставят за ползване недвижими имоти - държавна собственост за осъществяване на тяхната дейност.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§1. По смисъла на този закон "бранш" е стопанска дейност по една или няколко позиции на националната класификация на икономическите дейности, утвърдена по реда на Закона за статистиката, която се упражнява от неограничен кръг лица и се характеризира с трайни специфики, основани на нейния предмет, методи, място и традиции при осъществяването, чрез които тази дейност може да бъде отличена от всяка друга дейност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§2. Заварените към датата на влизане в сила на този закон браншови организации привеждат своите устави към изискванията на този закон в едногодишен срок от влизането му в сила.

§3. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр.130 от 1998 г.; Реш.№2/1999 г. на Конституц.съд, ДВ бр.8 от 1999 г.; доп., ДВ бр.67 от 1999 г.; изм., ДВ бр. 64 и 81 от 2000 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл.21, ал.2 се добавя ново изречение: "В случаите, когато функциите и задачите се отнасят до проблеми в отделни браншове, в състава на съветите и работните групи се включват представители на съответните браншови организации.";

2. В чл.45, ал.2 се добавя ново изречение: "В случаите, когато конкретните проблеми по ал.1 се отнасят до отделни браншове, в състава на съвета се включват представители на съответните браншови организации".

§4. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

МОТИВИ

към Законопроекта за браншовите организации

Предлаганият проект на Закон за браншовите организации има за цел да уреди група обществени отношения във връзка с доказателния стремеж и нагласа в българското общество за обединяване на усилията и търсене на подходящи организационни форми за защита на групови и съсловни интереси на физически и юридически лица.

Приетият Закон за юридическите лица с нестопанска цел съдържа общата уредба относно учредяването, регистрацията, устройството, дейността и прекратяването на организациите с нестопанска цел, която като цяло се предвижда да се отнася и за браншовите организации. Същевременно в него не е отразен специфичният характер на дейността на една особена група юридически лица с нестопанска цел, каквито са сдруженията на представители на бизнеса от отделни сектори на икономиката, обединени с основна цел защита на общи интереси. С предлагания законопроект се прави опит да се даде допълнителна уредба именно на тези специфики, при изрично препращане към общата правна рамка на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Съвременният етап на развитие на българската икономика се характеризира с редица нови черти, които налагат законодателна уредба на правата и задълженията и по-ясно формулиране на ролята на браншовите организации на представителите на бизнеса. В подкрепа на предлагания подход може да бъдат изразени редица съображения.

Първо, високият дял на приватизирани предприятия в повечето отрасли и сектори на икономиката и оттеглянето на държавата от прякото управление на стопанската дейност налага тяхното обединяване за защита на общите им интереси пред държавните органи и синдикатите. Нещо повече, бизнесът все повече започва да осъзнава, че се нуждае от подкрепата на държавната администрация, както и че е необходимо едно конструктивно сътрудничество с нея. Предложеният проектозакон изразява разбирането, че има форми и механизми за това сътрудничество. С намаляването на лицензионните и разрешителните режими се създават условия за превръщане на някои от тях в регистрационни и възлагането им на браншови организации. От една страна, това е масова европейска практика, а от друга се постига двустранен ефект - намаляване на ангажиментите на администрацията и възможностите за корупция и поемане на отговорност от самите представители на бизнеса в съответния бранш. Възможност за използване на потенциала, съсредоточен в браншовите организации се съдържа и в ангажираността им при разработване на стандарти и технически изисквания към продуктите и услугите в съответната област.

Второ, коректните данъкоплатци все повече се сблъскват с нелоялната конкуренция на "сивата" икономика и постепенно губят пазарни позиции и реализират загуби. Предлаганият проектозакон създава условия за обединяване на усилията на държавата и браншовите организации на коректния бизнес за установяване на правила за пазарно поведение, изолиране на "сивата" икономика и предприемане на съвместни действия за нейното ограничаване и неутрализиране.

Трето, присъединяването на България към Европейския съюз изисква активното участие на българския бизнес в отрасловите комитети на европейско равнище. Регламентирането на статута и дейността на браншовите организации ще им позволи да

се включат в работата на съответните европейски формирования и да защитават своите и националните интереси. С тяхна помощ ще се установят качествени, санитарно-хигиенни и екологични изисквания към продуктите и услугите, което ще доведе до повишаване на конкурентноспособността им на външните пазари.

Проектозаконът възлага важни функции на браншовите организации във връзка с професионалното обучение, квалификация и преквалификация на работещите в бранша, за установяване на здравословни и безопасни условия на труд и на съвременни индустриални отношения. Като съдействат за подобряване на стопанската дейност на своите членове и за установяване на правила за съвременно пазарно поведение и добра производствена и търговска практика, те съдействат за развитие и успех на българската икономика като цяло.

С оглед изложеното може да се изрази убеждение, че приемането на Закон за браншовите организации ще запълни една празнина в нормативната уредба относно дейността и функциите на тези сдружения и ще стабилизира техния статут като важни неправителствени формирования за подкрепа на коректния бизнес у нас.

София, 12 октомври 2001 г.

ВНОСИТЕЛИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

Никола Николов, Панайот Ляков